

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ศูนย์เอกสารประเทศไทย
THAILAND INFORMATION CENTER

นายจรินทร์ นาคศรีอำภรณ์

003372

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2520

THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF ELEMENTARY DEMONSTRATION SCHOOLS
IN BANGKOK METROPOLIS

Mr. Charin Nacsri-arpon

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1977

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

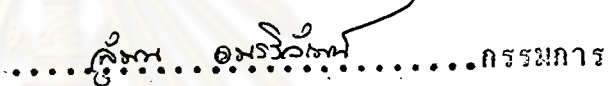
.....
(ศาสตราจารย์ ดร. วิติชัย ประจวบเหมาะ)

คณบดี

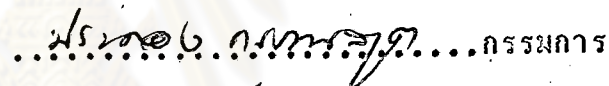
คณะกรรมการตรวจบัณฑิตวิทยาลัย

.....ประธานกรรมการ

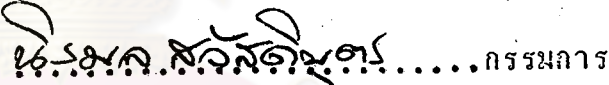
(ศาสตราจารย์ อ่ำไพ สุจริตกุล)

..........กรรมการ

(ศาสตราจารย์ สุมณ อมรวิวัฒน์)

..........กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ประคอง วรรณสุต)

..........กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล สวัสดิ์บุตร)

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์-นิรมล สวัสดิ์บุตร

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย เรื่อง

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา

ในกรุงเทพมหานคร

โดย

นายจรินทร์ นาคศรีอาภรณ์

แผนกวิชา

ประถมศึกษา

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิต

ระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ชื่อ

นายจรินทร์ นาคตรีอาภรณ์ แผนกวิชาประถมศึกษา

ปีการศึกษา

2519

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาการบริหารงานทางวิชาการในโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่อาจารย์ฝ่ายบริหารและอาจารย์ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร รวม 6 โรงเรียน คือ โรงเรียนสาธิตวิทยาลักษณ์บูรณวงศ์ เจ้าพระยา โรงเรียนสาธิตวิทยาลักษณ์บูรบุรี วิทยาลัยเกษตรฯ โรงเรียนสาธิตวิทยาลักษณ์สวนสุนันทา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ตัวอย่างประชากรมีจำนวนทั้งสิ้น 278 คน ประกอบด้วยอาจารย์ฝ่ายบริหาร 52 คน และอาจารย์ฝ่ายวิชาการ 226 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสำรวจ 2 ชุด ชุดหนึ่งสำหรับถามอาจารย์ฝ่ายบริหาร อีกชุดหนึ่งสำหรับถามอาจารย์ฝ่ายวิชาการ แต่ละชุดมี 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนรวม 6 ด้านคือ กระบวนการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน การนิเทศการสอน อาคารสถานที่และสิ่งบริการการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร และการประเมินผล แบบสำรวจนี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 50 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 คำตอบ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ แบบสำรวจตอนที่ 1 มีรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แจกแจงความถี่และทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ส่วนแบบสำรวจตอนที่ 2 มีรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ได้แจกแจงความถี่และทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและอัตราส่วนวิกฤติ

สรุปผลการวิจัย

สถานภาพของอาจารย์

อาจารย์ฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการในโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยส่วนรวมทำการสอนอยู่ระหว่าง 1 ถึง 5 ปี แต่อาจารย์ฝ่ายบริหารทำงานอยู่ระหว่าง 5 ปี ถึง 9 ปี และ 10 ปี ถึง 14 ปี มากที่สุด โดยทั่วไปอาจารย์ทั้ง 2 กลุ่ม ทำการสอนอยู่แต่ในโรงเรียนสาธิตเพียงแห่งเดียว แต่อาจารย์ฝ่ายบริหารส่วนใหญ่จะทำการสอนทั้งในโรงเรียนสาธิตและวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย อาจารย์โรงเรียนสาธิตส่วนมากมีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป และส่วนมากเคยผ่านการอบรม ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการสอนในสาขาวิชาที่ตนรับผิดชอบ

การบริหารงานวิชาการ

1. ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ อาจารย์ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่าโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาได้ปฏิบัติพฤติกรรมด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ส่วนอาจารย์ฝ่ายวิชาการมีความเห็นแบ่งแยกกันเป็น 2 พวก คืออาจารย์

จำนวนครั้งหนึ่งมีความเห็นว่า โรงเรียนปฏิบัติพฤติกรรมด้านนี้มาก ส่วนอีกเกือบครึ่งหนึ่ง มีความเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติพฤติกรรมด้านนี้น้อย

2. ด้านหลักสูตรและการสอน อาจารย์ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาได้ปฏิบัติงานด้านหลักสูตรและการสอนอยู่ในระดับมาก ✓

3. ด้านการนิเทศการสอน อาจารย์ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาได้ปฏิบัติงานด้านนิเทศการสอนอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ✓

4. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งบริการการสอน อาจารย์ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาได้ปฏิบัติพฤติกรรมด้านอาคารสถานที่และสิ่งบริการการสอนอยู่ในระดับมาก ✓

5. ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาจารย์ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาได้ปฏิบัติพฤติกรรมด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ✓

6. ด้านการประเมินผล อาจารย์ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาได้ปฏิบัติพฤติกรรมด้านการประเมินผลอยู่ในระดับมาก ✓

ปัญหาการบริหารงานทางวิชาการ

1. โรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาปฏิบัติงานทางด้านต่อไปนี้อยู่ในเกณฑ์น้อยคือ ความช่วยเหลือของอาจารย์ใหญ่และหัวหน้าสาขาวิชาที่ให้แก่อำจารย์ในโรงเรียน เมื่อเกิดมีปัญหาทางวิชาการ การอ่านหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ของอาจารย์ การจัดอบรมหรือแนะนำอาจารย์ให้เข้าใจหลักสูตรที่สอน การพาอาจารย์ไปเยี่ยมชมเรียนดูการสอนในระดับเดียวกันในสถาบันอื่น การจัดทำหนังสือหรือวารสารหรืออนุสารสำหรับนักเรียน การให้อาจารย์ได้ผ่านการอบรมในเรื่องการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. ปัญหาที่ขัดแย้งระหว่างอาจารย์ฝ่ายบริหารและอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ที่เห็นได้เด่นชัดคือ ความเห็นในเรื่องการจัดให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการวางแผนงาน วิชาการของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาทางวิชาการที่เกิดขึ้นในโรงเรียน การจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนงานทางด้านวิชาการเมื่อเทียบกับงานด้านอื่น ๆ การจัดให้อาจารย์ได้รับการอบรมหรือร่วมประชุมทางวิชาการ ปัญหาความขัดแย้ง ทั้งหมดที่กล่าวนี้ อาจารย์ฝ่ายบริหารเห็นว่าปฏิบัติมาก แต่อาจารย์ฝ่ายวิชาการเห็นว่า ปฏิบัติน้อย

คุรุณวิทย์วิทยาคาร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title The Academic Administration of Elementary
 Demonstration Schools in Bangkok Metropolis

Name Mr. Charin Nacsri-arpon
 Department of Elementary Education

Academic Year 1976

ABSTRACT

The purposes of the study were

1. to study the administration of academic affairs in the demonstration schools in the Bangkok Metropolitan area.
2. to study the existing academic problems in the demonstration schools at the elementary level.

Procedure

The data used in this research were collected from 52 administrators and 226 teachers at six elementary demonstration schools in the Bangkok Metropolitan area. These schools were the Bansomdej Demonstration School, the Petchburivithayalongkorn Demonstration School, the Suansununta Demonstration School, the Kasetsart University Laboratory School, the Chulalongkorn University Demonstration School (Elementary) and the Srinakarinwirot University Elementary School Prasarnmitr.

Two questionnaires, one for administrators and another for teachers were employed in this study. Each questionnaire was divided into two parts: Part I concerned details of personal status while Part II concerned **six aspects of the administrative system**, namely: the process of administration, the curriculum and instruction, the supervision of teaching, the administrative services, extra-curricular activities, and evaluation. Each questionnaire comprised of fifty questions, each with five-choice rating scale. Each item was analyzed separately. The data collected from Part I were tallied and computed into percent. Part II were tallied and computed into percent, average, standard deviation and critical ratio.

The Findings

A. Personal Status

There were more female than male administrators and teachers, most of whom had between one and five years of teaching experience. Most of the administrators had worked between five and nine years and ten and fourteen years. For the most part, teachers and administrators taught only in the schools, but in some cases the administrators worked both in schools and colleges or universities. Most teachers in the demonstration schools held at least a bachelor's degree and had extensive experience in attending seminars or conferences in their areas of teaching.

B. The Administration of Academic Affairs

1. All administrators concluded that the schools had done a lot concerning matters of administration, whereas the teachers were divided in opinion. Some teachers believed that the schools had done a lot but some believed that the schools had done too little.

2. Both administrators and teachers agreed in general that the demonstration schools had performed quite good in the curriculum and instruction aspect.

3. Both administrators and teachers agreed that the demonstration schools at the elementary level had not done much in the supervision aspect.

4. Both administrators and teachers concluded that the demonstration schools provided good services and facilities.

5. Both administrators and teachers agreed that the schools had done quite good in providing extra-curricular activities.

6. Both groups agreed that the schools had good evaluation programs.

Problems existing in the Administration of Academic Affairs

1. The demonstration schools had done little in the following areas: assistance from the principals and the department heads given to the teachers having academic problems, the thorough study of the curriculum of the Ministry of Education, organization of in-service training or suggestions for better understanding of

the curriculum among teachers, visitation and observation of other schools, the production of journals or pamphlets for students, in-service training for teachers on evaluation of education.

Points of conflict between administrators and teachers included: the participation of teachers in school academic matters, the teacher participation in solving academic problems in the schools, budgeting, and teacher participation in academic conferences. The administrators thought that the schools had given enough opportunities for the teachers to participate in the said matters but the teachers had the opposite view.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่ายดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิรมล สวัสดิ์บุตร อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี
2. คณาจารย์ของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาทั้ง 6 แห่งใน กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือช่วยตอบแบบสำรวจ
3. คุณช่อมาลี สุวรรณวัฒน์ ได้กรุณาช่วยจัดพิมพ์จนเสร็จเรียบร้อย ด้วยดี
4. ผู้อาวุโสที่ผู้วิจัยเคารพและเพื่อน ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดเวลา

จึงขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(นายจรินทร์ นาคศรีอารม)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ฎ
รายการตารางประกอบ	ฅ
บทที่	

1 บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
ประโยชน์ของการวิจัย	7
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
คำจำกัดความ	8
วิธีดำเนินการวิจัย	9

2 ข้อเขียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของโรงเรียนสาธิตโดยทั่วไป	10
ความเป็นมาของโรงเรียนสาธิตในประเทศไทย	14
ความเป็นมาของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	15
ความเป็นมาของโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	17
ความเป็นมาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	20
ความเป็นมาของโรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา	24
ความเป็นมาของโรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	27

ความเป็นมาของโรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูเพชรบุรี	
วิทยาลัยครู	29
งานบริหารการศึกษา	31
กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
สรุป	61
3. วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	
วิธีดำเนินการวิจัย	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย... .. .	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
การวิเคราะห์ข้อมูล... .. .	65
4. ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 ผลของการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสำรวจ ...	69
ตอนที่ 2 ผลของการวิเคราะห์คำตอบแบบสำรวจ... .. .	74
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	141
วิธีดำเนินการวิจัย	141
สรุปผลของการวิจัย	142
อภิปรายผลการวิจัยและขอเสนอแนะ... .. .	148
ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป... .. .	151
บรรณานุกรม	152
ภาคผนวก	158
ประวัติการศึกษา	182

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 อาจารย์ฝ่ายบริหารและอาจารย์ฝ่ายวิชาการในโรงเรียนสาธิต ระดับประถมศึกษาแต่ละแห่งที่ตอบแบบสำรวจ	62
2 ตัวอย่างประกาศที่ตอบแบบสำรวจแยกตามเพศ	69
3 ตัวอย่างประกาศที่ตอบแบบสำรวจแยกตามจำนวนปีที่ทำการสอน	70
4 ตัวอย่างประกาศที่ตอบแบบสำรวจแยกตามสถานที่ทำการสอน ...	71
5 ตัวอย่างประกาศที่ตอบแบบสำรวจแยกตามวุฒิทางวิชาชีพ... .. .	72
6 ตัวอย่างประกาศที่ตอบแบบสำรวจแยกตามประสบการณ์เคยและ ไม่เคยได้รับการอบรม ประชุม สัมมนา ที่จัดเกี่ยวกับการสอนใน สายวิชาที่ตนรับผิดชอบ	73
7 กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา ตามความเห็นของอาจารย์ฝ่ายบริหาร	76
8 กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา ตามความเห็นของอาจารย์ฝ่ายวิชาการ	81
9 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการตอบแบบสำรวจแต่ละข้อด้าน กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา ระหว่างอาจารย์ฝ่ายบริหารและอาจารย์ฝ่ายวิชาการ	86
10 การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการสอนของโรงเรียนสาธิต ระดับประถมศึกษาตามความเห็นของอาจารย์ฝ่ายบริหาร	87
11 การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการสอนของโรงเรียนสาธิต ระดับประถมศึกษาตามความเห็นของอาจารย์ฝ่ายวิชาการ... .. .	92
12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการตอบแบบสำรวจแต่ละข้อเกี่ยว กับการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการสอนของโรงเรียน สาธิตระดับประถมศึกษาระหว่างอาจารย์ฝ่ายบริหารและอาจารย์ ฝ่ายวิชาการ	98

ตารางที่

หน้า

13	การบริหารงานวิชาการด้านกรณีเหตุการณ์สอนของโรงเรียน สาธิตระดับประถมศึกษาตามความเห็นของอาจารย์ฝ่ายบริหาร	100
14	การบริหารงานวิชาการด้านกรณีเหตุการณ์สอนของโรงเรียน สาธิตระดับประถมศึกษาตามความเห็นของอาจารย์ฝ่ายวิชาการ	105
15	การเปรียบเทียบความแตกต่างของการตอบแบบสำรวจแต่ละข้อ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านกรณีเหตุการณ์สอนของ โรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาระหว่างอาจารย์ฝ่ายบริหาร และอาจารย์ฝ่ายวิชาการ	110
16	การบริหารงานวิชาการด้านอาคารสถานที่และบริการการ สอนของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาตามความเห็นของ อาจารย์ฝ่ายบริหาร	112
17	การบริหารงานวิชาการด้านอาคารสถานที่และบริการการ สอนของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาตามความเห็นของ อาจารย์ฝ่ายวิชาการ	116
18	การเปรียบเทียบความแตกต่างของการตอบแบบสำรวจแต่ละ ข้อเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านอาคารสถานที่และสิ่ง บริการการสอนของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาระหว่าง อาจารย์ฝ่ายบริหารและอาจารย์ฝ่ายวิชาการ	121
19	การบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรของ โรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาตามความเห็นของอาจารย์ ฝ่ายบริหาร	131
20	การบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรของ โรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาตามความเห็นของอาจารย์ ฝ่ายวิชาการ	127

21	การเปรียบเทียบความแตกต่างของการตอบแบบสำรวจ แต่ละข้อ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรม เสริมหลักสูตรของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา ระหว่างอาจารย์ฝ่ายบริหารและอาจารย์ฝ่ายวิชาการ... ..	131
22	การบริหารงานวิชาการด้านการประเมินผลของโรงเรียน สาธิตระดับประถมศึกษาตามความเห็นของอาจารย์ ฝ่ายบริหาร	132
23	การบริหารงานวิชาการด้านการประเมินผลของโรงเรียน สาธิตระดับประถมศึกษาตามความเห็นของอาจารย์ ฝ่ายวิชาการ	136
24	การเปรียบเทียบความแตกต่างของการตอบแบบสำรวจแต่ละ ข้อ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการประเมินผล ของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาระหว่างอาจารย์ ฝ่ายบริหารและอาจารย์ฝ่ายวิชาการ	140